

به چیستی ها خوش آمدید.

<http://chistiha.com>

لینک گروه:

<https://t.me/joinchat/Aesof0Ja90QD1mvfXRUsa1w>

آدرس سایت :

www.chistiha.com

لینک کانال:

[@TirdadPhilosophyChannel](https://t.me/TirdadPhilosophyChannel)

نشانی وبلاگ:

<http://chistiha.blogfa.com>

معماری کلاسیک

نوشته: رابرت آدامز

ترجمه: حسین سلطان زاده

دفتر پژوهش‌های فرهنگی

تلخیص: م. بودری

تایپ: م. باقری

تعداد صفحات: 30؛ تعداد کلمات: 6150؛ قابل مطالعه در 10 نشست 10 دقیقه ای

***

به نام خدا

میراث کلاسیک

1- خاستگاه:

از نخستین روزهایی که انسان زراعت و اهلی کردن چهارپایان را فراگرفت، قبیله‌هایی در ناحیه‌های حاصلخیز واقع در اطراف دریای مدیترانه ساکن شدند. همانگونه که خانه‌ها و معابد این قبیله‌ها به طور روزافزون و در جهت تغییرات نحوه زندگی شان توسعه می‌یافت و پیچیده‌تر می‌شد. و کم کم ساختمانهای ساده‌ی اجدادی آنان جای خود را به ساختمانهایی با طرح و تزیین جدید می‌داد. معابد و مقابر سنگی مصر از لحاظ شکل، حجاری و نقاشی تزئینی غالباً به تقلید از خانه‌های جدید نخستین کشاورزانی که در کنار نیل سفلی زندگی می‌کردند، ساخته شده است. حتی امروز هم خانه‌هایی شبیه به آنها در روستاهای کناره‌ی جنوبی بین النهرین دیده می‌شود.

در قرن نهم پیش از میلاد، ساختمانهایی با خشت پخته در نزدیک کورنت در یونان به الهه "هرا" هدیه شدند. تأثیر نخستین میراث باستانی در اثنای تاریخ طولانی معماری کلاسیک باقی مانده است، گاهی نیمه‌ی فراموش شده و گاهی به شکلی آشکار برای زنده ساختن این شیوه، اما هرگز کاملاً غایب

و تهی نبوده است. هر ساختمان کلاسیک نمونه ای از کلبه های ابتدایی است و کاربرد معماری کلاسیک سندي زنده از سرچشمه های فرهنگی تمدن غربی است.*

2- مصر

اساس معماری یادمانی غربی در مصر بوده است. در زمانی که نخستین نشانه های تمدن در یونان پدید آمد، معماران مصری ساختمانهایی عظیم و سنگین را طی پانزده قرن پیش از آن ساخته بودند. خاک بسیار حاصلخیز اطراف رود نیل و بهره برداری از این منبع موجب پیدایش تمدنی شد که "خدا-پادشاه" یا "فرعون ها" بر آن حکومت می کردند. شیفتگی به ابدیت و خلق زندگی پایدار بر معماری مصر باستان حاکم بود.

اهرام نخستین بناهای یادمانی بزرگ برای جهان غرب به شمار می رفتند که با قطعات بریده شده سنگ ساخته شده بودند. شهرت اهرام به دوره‌ی باستان باز می گردد؛ اما بر اساس کارکرد منحصراً آرامگاهی و اندازه‌ی عظیم آنها، هیچ تأثیر عملی بر روی توسعه‌ی تمدن یونان به شمال نداشته است و این نکته‌ی قابل توجهی است. اما بعدها ویژگی‌های خاص معماری مصر تأثیر شدیدی بر توسعه‌ی سبک کلاسیک و برخی عناصر معماری رومی داشت. البته با آنکه برای مدت پانزده قرن همچنان باقی ماند، اما در عهد باستان هیچ یک از سبک‌های مصری در معماری سایر کشورها نفوذ نداشت. شاید به این دلیل که سرزمین‌های اطراف مصر از نظر معیشتی فقیرتر از مصر بودند. مثلاً مقایسه‌ی خزانه‌ی

آترئوس در حدود 1300 قبل از میلاد، با معابد باقیمانده از تمدن مینوسی و میسنسی در حاشیه یونان به خوبی تفاوت بین پیشرفت‌ها و ثروت مصر را در مقایسه با همسایگان شمالی اش نشان می‌دهد. *

3- معبد یونانی

تمدن‌های مینوسی و میسنسی در 1100 قیب از میلاد از بین رفتند و تمدن یونانی در طی چهار قرن به انحطاط گرایید تا حدودی 800 قبل از میلاد یونان را کنده شدند و دولت شهرهایی در یونان، جزایر اژه و در ساحل غربی ترکیه ایجاد شد. با این حال، همچنان خدایان ماقبل تمدنی را که یونانیان از عهد باستان به جا گذاشته بودند، در فرهنگ این مردم باقی ماند و خانه‌هایی که برای آنها ساخته شده بود، به نمونه‌ها و معیارهایی برای معماری غرب تبدیل شد.

از ساختمانهای خشتی و گلی، نوعی طراحی جدید معبد پدید آمد. نخستین معابد دارای سقف‌های گلی صاف یا سقف‌هایی از نی بودند، اما در قره هشتم قبل از میلاد معماران به ساختن سقف‌های مثلثی شکل یا سنتوری روی آوردند با نقشه‌ای به شکل یک مستطیل ساده و سقف کوتاه. این نوع سقف در معابد مهمتر، بر روی فضایی ستون دار و باز در حاشیه‌ی معبد اجرا شد و در واقع سبک کلاسیک از همین جا به طور مشخص پدیدار شد.

سپس تنشیات ظریفتری به کار گرفته شد؛ هرچند که چندان از طرح اولیه‌ی معابد دور نشد. مجسمه‌ی خدایان همچنان در محوطه‌ی محصوری جای داده می‌شد. در صورت لزوم، رواق یا ردیفی از ستونهای داخلی به نگهداری سقف کمک می‌کرد، ورود از طریق ایوانی صورت می‌گرفت که اغلب در

پشت نیز تکرار می شد و در حاشیه‌ی تمام ساختمان فضایی ستوندار قرار داشت. معماران یونان باستان بیش از دو قرن تلاش کردند تا تنها یک نوع فرم ساختمانی را به کمال برسانند و در این راستا نوعی معماری خلق کردند که به مدد توان و ظرفیت ماندگار خود بیش از دو هزار سال به عنوان نمونه آرمانی جهانی باقی ماند.

کمال یونان

پس از پیروزی یونانیان بر ایران در اواسط قرن پنجم پیش از میلاد، نیروی دریایی شهر آتن برتری یافت. پریکلس از اهالی آتن، با اختصاص اندوخته‌ی مالی نیروی دریایی نیروهای ائتلافی، گونه‌ای نیروی مردمی را ایجاد نمود که موجب ایجاد برنامه‌ای عمومی در زمینه‌ی ساختمان سازی نیز شد که نوعی معماری با مهارت و کمال بی سابقه محسوب می شد. بزرگترین بناها از این نوع، پارتنون، معبد اهدایی به الهه آتنا بود که آن را نقطه‌ی اوج در تحول معابد سنتی یونان و اوج تحول نظام سنتی معماری به نظام دوریک معماری می دانند که نام پارتنون با نظام دوریک عجین شده است. معبد جدید که در سال 438 قبل از میلاد به آتنا اهدا شد، به صورتی غنی با مجسمه تزئین شده بود و اثر دو معمار به نام‌های گالیکراتس و ایکتینوس بود. طراح آن چند شیوه‌ی بصری را در هم آمیخته بود که این شیوه‌ها البته به خودی خود قابل تشخیص نیستند. معمار احتمالاً قصد داشته تأثیرات نامطلوب بصری را که انواع شکل‌های مستطیل ایجاد می کند، اصلاح نماید. در واقع در همان دوره ای که دولت شهرهای یونانی دوران کوتاه اوج سعادت و رفاه خود را سپری می کردند، برای آیندگان خود نوعی معماری را خلق کردند که قرن‌ها بعد به کلاسیک معروف شد.*

1- هلنیسم

استقلال دولت شهرهای یونانی موجب ویرانی آنها شد. پس از قتل فیلیپ، حکومت یونان به پسر جوان او، اسکندر، به ارث رسید. با سلطنت اسکندر، دوره‌ی صد و پنجاه ساله‌ای که آنرا هلنیستیک می‌نامند، آغاز شد. پس از مرگ اسکندر، امپراطوری وی بین سرداران او تقسیم شد و این تمدن جدید یونان برای آنکه با جهانی متفاوت تر واقع در آن سوی دولت‌های داخلی یونانی منطب شود، تحول پیدا کرد. معماری یونانی بر اساس تحول و تکامل یک نوع ساختمان یعنی معبد استوار بوده است. این نوع ساختمان نمی‌توانست برای همه‌ی نیازهای کارکردی گوناگون جامعه‌ی پیچیده‌تری که اکنون (پس از فتوحات اسکندر) شاکل گرفته بود، کاربرد داشته باشد. در این معماری نوعی انطباق مهم روی داد که بر بنیان اصول معماری کلاسیک استوار بود. در حدود ۲۰۰ قبل از میلاد، رُم که از مدت‌ها پیش از آن نمونه‌های معماری دوریک یونانی را رها کرده بود، از سبک بین‌المللی تری که هلنیستیک بود بهره گرفت. به طور مثال در معبد پورتنوس در رُم می‌بینیم پله‌های ورودی و دیوارهای یکپارچه‌ی پهلویی به سبک سنتی رومی است. اما در قسمت نمای ظاهری بنا از معابد ایونیک یونانی اقتباس شده است. باید دانست که وقتی عناصر معماری کلاسیک به رُم رسید، نه فقط در بناهای یادمانی تاریخی بلکه اصول معماری دوره‌ی هلنیستیک یونان نیز مورد تقلید و اشاعه قرار گرفت. *

2- امپراطوری روم

شهر رُم به مدت دو قرن برای آشتی دادن تضاد موجود میان سلطه‌ی رو به گسترش اش بر مدیترانه با دموکراسی دولت شهرهای خود کوشش کرد. تقریباً همزمان با شکل گیری امپرانوری مطلقه در اواخر قرن نخست قبل از میلاد کاربرد سنگ‌های آتشفسانی همراه با آهک، در ساختمان سازی انقلابی پدید آورد و معماری کلاسیک را دگرگون کرد. امپراطوران برای نگهداری ساختمانها و حفظ محبوبیت خود در شهر رُم تلاش کردند. امپراطوران ژروتمند بناهایی وسیع برای سرگرمی مردم و آراستگی شهرها بنا کردند.

شاید معروفترین این ساختمانها کوکوسئوم باشد که احداث آن در سال 70 پس از میلاد به وسیله‌ی امپراطور وسپاسیان، شروع شد. این ساختمان گنجایش 50/000 نفر را داشت. در این ساختمان ردیف ستونها (رواقها) و قوس‌ها که نمای بیرونی را تزئین می‌کند، ابعاد جدیدی به معماری کلاسیک اضافه کرد. علاقه‌ی رومی‌ها به آنچه که اصطلاحاً "حمام‌های ترکی" می‌گویند، روزنه‌ی دیگری برای دست و دلبازی امپراطوری در زمینه‌ی شکوه معماری فراهم آورد. معبد خدایان در پانتئون که توسط امپراطور هادریان در 120 پس از میلاد ساخته شد، کاملترین تصور و درک را از بناهای بزرگ امپراطوری برای ما ایجاد می‌کند. توجه و تمرکز جدید بر روی فضاهای داخلی، و انتباطق سنت یونانی و هلنیستیک با امکانات تازه سازه‌های ساروجی موجب دگرگونی سنت کلاسیک شد و به وسیله‌ی شأن و منزلت امپراطوری حمایت می‌شد. *

3- اواخر امپراطوری روم

امپراطوری روم طی یک قرن به سوی سواحل ایتالیا رسید. در قرن سوم پس از میلاد، فشار اقشا را قوام ساکن در مرزهای شمالی و شرقی موجب طاعون و سرانجام هجوم بر قلب امپراطوری شد. کم کم توم و مالیات‌ها موجب ویرانی پایه‌های آن نوع فرهنگ شهری شد که ویژگی و هویت تمدن جهان باستان بود. در اواخر قرن سوم، امپراتور دیوکلسین اصلاحاتی در مورد تقسیم، دگرگونی و نجات امپراطوری انجام داد. هنگامی که امپراطوری روم در حال اصلاحات و بازسازی بود، فرهنگ کلاسیک به هیچ وجه دیگر در انحصار نژادهای قدیمی مدیترانه قرار نداشت. در اصلاحات امپراتور دیوکلسین ایام کناره گیری و نیز بازنشستگی او پیش بینی شده بود و در سال ۳۰۰، او در وطن خویش در یوگسلاوی کاخی برای خود ساخت.

کنستانتین امپراتور ماکزنتیوس را در سال ۳۱۲، در خارج از رُم شکست داد و قدرت را به دست گرفت. تالار عمومی ناتمام ماکزنتیوس یا "باسیلیکا" در فوروم اطلاح شد و به عنوان بخشی از برنامهٔ ساختمان سازی کنستانتین برای شهر کامل شد. ساختمان‌ها اواخر امپراطوری روم نه از خاستگاه دور سونانی بلکه از ساختمانهای نخستین امپراطوری و نمونه‌های ناخالص ایالت‌هایی که حاکمان خود را به رُم فرستاده بودند، الهام گرفته بودند.

آشنایی کامل با امکانات هنری قوس‌ها و طاق‌های ساروجی و اقتباس از ابداعات ناحیه‌ای، مانند قوسی که به طور مستقیم از روی ستون‌ها برپا می‌شد، به سنت کلاسیک اضافه شد و نخستین بناهای خاص مسیحیت را ایجاد کرد.*

۱- بیزانس (روم شرقی)

در ۴۷۶ میلادی، امپراطوری روم از غرب در برابر مهاجمان تسلیم شد و امپراتوری به دست شرقیان افتاد پایخت امپراطوری روم شرقی، بیزانس یا کنستانتینوپل بود. معماری بیزانس تداوم مستقیم سنت کلاسیک بود. ساختمانهای ابتدایی بیزانس از سایر نمونه‌های متعلق به اواخر دورهٔ امپراطوری متفاوت است. امپراطور ژوستینیان در ۵۳۲ قراردادی با ایرانیان امضا کرد که سربازان او را برای فتح مجدد، ایالت‌های از دست رفته در افریقا و حتی روم آزاد گذاشت. در باشکوه ترین دوره، بزرگترین ساختمان امپراطوری شرقی، ایاصوفیا در استانبول ساخته شد. این ساختمان عظیم گنبدی، نقطه‌ی اوج و کمال هندسه‌ی داخلی اواخر روم را اخذ کرد. این سازه‌ی متھورانه اجازه می‌داد که پنجره‌هایی در بالای گنبد قرار داده شود و قوس‌های حائل آن اجازه می‌داد که گنبد آن از نگاه عابران به صورت شناور در آسمان به نظر رسد.

اکنون نمونه‌ی متمایز بیزانس بر اساس سبک کلاسیک پدید آمده بود و به وسیله‌ی نمونه‌های جدیدی از سرستونهای سنتی تزئین شده بود. طی نه قرن، یعنی عصر با عظمت ژوستینیان، این سبک تداوم داشت، آن هم در قالب ساختمانهای کوچکی که معماران آنها طرح‌های هندسی پیچیده را ادامه دادند. تا اینکه آخرین امپراطور رومی، استانبول را در ۱۴۵۳ ترک کرد و در واقع معماری

کلاسیک بیزانس به پایان رسید. با این حال، همچنان در ساختمان‌های اروپای شرقی و حتی در ساختمان‌های عثمانی تداوم آن معماری به چشم می‌خورد.

خروج از دوران تاریکی

وقتی امپراتوری روم غربی سقوط کرد شهروندان رومی مدت دو قرن بود که در کنار قبایل مهاجر برابر زندگی می‌کردند. با این همه آرمان‌های امپراتوری زنده ماند و ساختمان‌ها به عنوان یادگارهایی استوار از مهارت‌های از دست رفته و زندگی یکجا نشین تمدن‌سازمان یافته بر جای ماند. در این میان شارلمانی، پادشاه قبایل فرانک، تسلط بر فرانسه، آلمان و بخش عمده‌ای از ایتالیا را به دست گرفت. او در سال 800 میلادی در روم به عنوان امپراتور روم غربی، امپراتور مقدس رومی توسط پاپ تاجگذاری کرد. شارلمانی در احیاء فرهنگ رومی اقدامات قابل ملاحظه‌ای انجام داد. بناهای دوران او مانند "دروازه‌ی صومعه" در لورش، نمونه‌ای تقلید از عظمت روم بود و نیر احیای شکوه طاق نصرت رومی. در دوران حکومت کوتاه شارلمانی، بالهای از بناهای اواخر روم و دانش ناکامل معماری با عظمت امپراتوری شرقی، نوعی کلاسیسزیم برابری اروپایی پدید آمد. این معماری جدید با توجه به منشاء رومی آن، رومانسک نامیده شد که در بریتانیا آن را نرمن می‌نامند. کلیسا‌های بزرگی مانند سانتیگو دو کومپوستلا در اسپانیا در 1080 ساخته شدند.

سازه‌های بزرگ سنگی با روش که یادآور خلق شکل‌هایی از مهارت‌های از دست رفته در ساختمان‌سازی با ساروج بود طراحی می‌شدند و در کارهای تزئینات آن‌ها کوشش می‌شد که

موضوع‌هایی که از یونان باستان به ارث رسیده بود، با هندسه برابری تقلید شود. با احیاء عظمت سنت‌های قبل معماری اروپایی احیاء شد و به دوران قرون وسطی وارد شد.

پیدایش گوتیک

غرب پس از چند قرن تهاجم، جنگ و ویرانی در قرن دوازدهم به دوره‌ای از آرامش نسبی و ثبات رسید و مراکز آموزشی در شهرهای کلیسا‌ای توسعه یافت. کشیشان مطلع و ثروتمند از کلیسا‌های کلاسیک روم و بنای‌های یادمانی کنستانتین در فلسطین دیدن کردند و کلیسا‌های خودشان را با جرزهایی حجیم، تزئینات و فضاهای داخلی زمخت مانند برابرها ملاحظه کردند.

وقتی که سازندگان کلیسا‌های جامع در جستجوی خلق ساختمان‌هایی به سبک باستانی بودند، علاقه‌ای به باز تولید دقیق آنها نداشتند، اما ابعاد سمبولیک و برخی از خصوصیات معماری آنها را تکرار و تقلید می‌کردند. ساختمان‌هایی در فرانسه شرقی حدود ۱۰۸۹ میلادی، در زمینه‌ی تزئینات کلاسیک دارای نخستین نمونه از قوس نوک تیز (جناغی) بود که از ساختمان‌های عربی که در سیسیل، اسپانیا، یا فلسطین دیده می‌شد، تقلید شده بود و مرکز رهبری راهبان فرقه‌ی کلونی بود. به دستور اسقف‌های ثروتمند فرقه‌ی کلونی در شمال فرانسه کلیساها با تعبیه سطوح وسیعی از شیشه‌های رنگی ساخته شد که نوری رمزآمیز و عرفانی را بر روی رواق‌ها و ردیف ستون‌های کلاسیک داخلی ایجاد می‌کرد.

وزن طاق‌های سنگی به کمک ساختن قوس‌های متقاطع اریب در بین ستون‌ها کم می‌شد. این قوس‌ها یا توبیزه‌ها وزن و نیروی واردہ را به نیم قوس‌ها و یا شمع‌های حائل (پشیند معلق یا شمشیری) منتقل می‌کردند زیرا به دیوارهای خارجی متکی می‌شدند.

در این اسکلت‌بندی جدید با قوس‌های نوک تیز، ساختمان‌هایی بلندتر و سبک‌تر با پنجره‌هایی بزرگ‌تر ایجاد شد. در کلیسای جامع چارتز آرمان معماری کلاسیک به سبب ارتفاع ساختمان و کاربرد شیشه در آن محو و پایمال شد. حال دیگر معماری قرون وسطی سبک خودش را برای الهام داشت، اما این شیوه‌های بود که از منظره‌ی تیره و مبهم روم پدید آمده بود.

رنسانس

در نتیجه‌ی ثبات اشرافیت و تجارت، آن دولت شهرهایی که در تقاطع راه‌های اروپا و جهان اسلام و بیزانس واقع شده بودند به بانکداران اروپا تبدیل شدند و ثروت و قدرت زیادی نزد خود متمرکز کردند؛ ظرافت شکننده‌ی گوتیک پیشرفته هرگز در ایتالیای مرکزی جایگاهی نیافت. برخورد با هنر بیزانسی نوعی واقع‌گرایی انقلابی را در قرن سیزدهم وقتی که هنر تحت سیطره‌ی سمبیل و قراردادها بود، موجب شد و فلسفه‌ای جدید، یعنی انسان‌گرایی (هومانیسم)، ظاهر شد.

انقلاب هنری بزرگ، معروف به رنسانس، از سرزمین ایتالیا در اوایل قرن پانزدهم پدید آمد. هنرمندان عصر رنسانس با طرد گوتیک والهام از هنر روم باستان تحولی عظیم در جامعه ایجاد کردند. میکلوتسو در ۱۴۴۰ کاخ خانواده‌ی مدیچی را به صورت قلعه‌ای نظامی طراحی کرد. والبرتی، کلیسای سن آندریا

را مانتوآ در سال 1470 طراحی کرد که نمونه‌ای از معماری کلاسیک محسوب می‌شد و همانند باسیلیکای کنسانتین، از فضاهای داخلی طاقدار رومی بوده بود. او از نقشه‌ی رایج کلیساي طویل پیروی کرد، اما جناح‌ها یا راهروهای کناری را برای نگهداری وزن زیاد سقف سنگین به نمازخانه (عبداتگاه) تبدیل کرد. در نمای خارجی این بنا از طرح قوس طاق نصرت رومی استفاده شده بود. رنسانس اولیه در ایتالیا، رویدادی فکری بود که اروپا را به جهان مدرن وارد کرد. نوعی آگاهی و درک تازه در تاریخ همراه با نیروی اصالت موجب خلق معماری کلاسیک جدید با زیبایی فراوان شد.

رنسانس پیشرفته

در 1417 پاپ مارتین پنجم انتخاب شد، در این سال‌ها توجه جدید به روم باستان به مطالعه‌ی دقیق بسیاری از بناهای باقی مانده منجر شد، اما متأسفانه جستجوی سنگ برای احداث ساختمان‌های جدید موجب انهدام آنها شد. روم به یک مرکز فرهنگی بزرگ و مرکز پیشرفت در معماری و هنر رنسانس تبدیل شد. در 1502 معمار برامانته یک نمازخانه کوچک برای نشان دادن محلی که به شکل سنتی گمان می‌رفت سنت پیر در آنجا شهید شده بود، طراحی کرد و طرح آن بر اساس آثار باقیمانده از معابد گرد رومی تهیه شده بود؛ این ساختمان همچون جواهری در رواج رنسانس مورد تمجید قرار گرفت که معادل بناهای باستان محسوب می‌شد.

چندین ساختمان شبیه به هم ساخته شدند که همه دارای یک فضای گنبددار هستند و از معماری باستان الهام گرفته و شکل‌های هندسی خالص را با همان جذابیت آکادمیک توامان دارند.

رنسانس پیشرفته دانش بیشتری نسبت به دوران کهن برای اراضی علاقه‌ی اهل فلورانس به جهان باستان به ارمغان آورد. گذشت زمان همسویی کاملی با امکانات طراحی کاسیک به همراه آورد و امکانات خلاقیت وسیعی را آشکار کرد که شاید به دلیل میراث ناخود آگاه قرون وسطی پنهان بود.

منریسم (شیوه‌گری)

در 1527 نظامیان امپراتوری اسپانیا به ایتالیا وارد شدند و شهر روم را تسخیر و پاپ را اسیر کردند. در این سال‌ها، در پی جدایی مکتب لوتوی از کلیسا، جنگ در ایتالیا موجب بی‌توجهی و فساد شد و رنسانس پاپی به پایان رسید. در هنرها، جریان یک قرن خلاقیت مبتنی بر اندیشه‌ی انسان‌گرایی استدلالی پایان یافت و تغییرات بنیادی و اساسی‌ای بروز کرد.

در معماری، تغییرات همه جانبه‌ای وجود داشت: ستون‌ها به اندازه‌ی یک میله‌ی برجسته در بیرون قسمتی از نمای خارجی باریک شدند. و قاب تزئینی دور درگاه (فرسب) که در بالا بود، با راس منحنی شکل معمولی یا سنتوری به دو نیم تقسیم می‌شد. در ساختمان کاخ دلتہ، در دو سوی محور تقارن نما، سه قوس وجود داشت و ستون‌های واقع در دو سوی این محور با فاصله‌هایی نامنظم نسبت به هم قرار گرفته بودند. در کنار این الگوی نامنظم سنگ‌های بین ستون‌ها نیز دیده می‌شوند که خارج از دریف هستند.

میکلانژ بیش از هر هنرمند دیگر طراحی کلاسیک را از قواعد سخت و استوار رها کرد. در ساختمان‌های طراحی شده توسط او، اصول و جزئیات ساختمان تغییراتی را نشان می‌داد که گویا به پشتونه‌ی جواز هنری میکلانژ دارای چنین تغییراتی شده بودند.

هر چند منرسیم در این دوران اثری نکان دهنده و نمایشی خلق کرده بود، اما بسیاری از ابتکارات این دوره موافق با سنت کلاسیک تشخیص داده شد.

رنسانس در شمال

در هنگام ظهور رنسانس بسیاری از کشورهای هنوز به سبک گوتیک متکی بودند. فرانسه نخستین کشوری بود که در پی تهاجم بر ایتالیا در ۱۴۹۴ و قرار گرفتن در بافت سیاست آن کشور تحت تاثیر معماری جدید قرار گرفت. بناهای بزرگ "شاتو دو شامبور" به وسیله‌ی معمار ایتالیایی به نام "دو مینیکو داکور تورنا" در ۱۵۱۹ طراحی شد. در این سبک جدید سنت متمایز و جدیدالتقاطی شکل گرفت و توسعه یافت تا آنکه مشارکتی بی‌همتا از سبک فرانسوی با سنت کلاسیک پیدا آمد.

در این زمان معماری ایتالیایی خلوص جهان باستان را به دلیل کجریهای منرسیم به شکلی جدید پدیدار کرد. هنگامی که در ۱۵۷۲ رابت اسمیتسون قرار شد. خانه‌ای برای یک درباری ثروتمند در لانگلیت در ییلاق ایتالیایی طراحی کند، تزئینات متقارن ظریفی از ستون و اجزای کلاسیک بوجود آورد. پنجره‌ها همچنان به سبک گوتیک متاخر، بزرگ بودند و سقف نیز صاف و مستقل در نظر گرفته

شد. سبک کلاسیسم در زمانی و در قالبی ظهور کرد که اروپا شدیداً تحت تاثیر سنت‌های گوتیک ایتالیا بود اما با این همه و در عین کمی ارتباطات کشورهای اروپایی گسترش فوق العاده یافت.

باروک بین‌المللی

کلیسای رومی که به وسیله‌ی نهضت پروتستان‌ها متلاطم شد در یک سختگیری مبارزه‌جویانه‌ی ملهم از اسپانیا بر ضد اصلاحاتی که برای عقب راندن موج پروتستان‌گرایی طراحی شده بود صفوف خود را پالوده کرد. یک سبک هنری و معماری برای تامین نیازهای این روح جدید خود عفو کردن پدید آمد. معماری کلاسیک تا این زمان خود را در هرجا جلوه‌گر می‌ساخت و با اقتباس و پذیرش جهانی باروک، تمام قاره برای نخستین مرتبه از قرن سیزدهم در یک نوع معماری با یکدیگر سهیم و مشترک شدند. نخستین بنایی که در فرانسه بقایای سنت گوتیک را کنار نهادند، از سبک منریست ایتالیایی بهره برداشت که موجب تولد باروک شد. جان لورننسو برنینی، مجسمه‌ساز و معمار رومی، یکی از مهمترین اشخاص در توسعه‌ی باروک بود. در سال 1658 برنینی در ساخت کلیساها کلیه‌ی عناصر مختلف کلاسیک را با هم ترکیب کرد. قدرت سیاسی فرانسه در قرن هفدهم موجب ارائه و معرفی سبک جدید به همسایگان شمالی آن شد. ظاهر پر ابهت باروک، به ماندگاری سنت کلاسیک کمک نمود. باروک برای دست‌یابی به آزادی و ابتکار خود تکیه بر انحراف از منریسم و همسویی با رنسانس داشت. معماری باروک در بسیاری از جنبه‌ها به آزادی موجود در معماری کلاسیک روم باستان نزدیک‌تر بود.

پلادیو و میراث او

جنگ‌ها قبیله‌ای در 1527 و 1530 روم و فلورانس را تضعیف کرد. در چنین جو پر تحرکی، آندرپلادیو، معمار معروفی بود که پیشرفت زیادی کرد. بناهای او ترکیب متمایزی از آزادی شیوه‌ی منریسم و دانش اوج رنسانس بود. مطالعه‌ی شخصی او درباره‌ی ویرانه‌های روم و آزادی هنری آن زمان، چشم او را به آزادی کشف نشده در معماری باستان باز کرد. ویلاهای ییلاقی پلادیو فصل جدید در معماری کلاسیک بیان گذارد. در سال 1570 پلادیو کتابی را به عنوان "چهار کتاب معماری" منتشر کرد که به یک کتاب راهنمای طراحی کلاسیک تبدیل شد. اوج‌گیری بریتانیا به عنوان قدرت بزرگ پروتستان به پلادیانیسم جدید هویتی ملی و موقعیت بین‌المللی پایداری داد. ترجمه متن "چهار کتاب" اثر پلادیو و شهرت پایدار آن و موقعیت رو به اوج بریتانیا در جهان به عنوان قدرتی عظیم و پدر انقلاب صنعتی آشکارا به پلادیونیسم حیاتی طولانی و محبوبیتی گستردگی داد.

روکوکو

در نیمه‌ی نخست قرن هجدهم، در اسپانیا، فرانسه، ایتالیا و دولت‌های اروپایی مرکزی و کاتولیک به شدت تزئینات شلوغ نما و جنبه‌های بصری تظاهر گونه‌ی باروک روآورده بودند. در حالی که بریتانیا رهبر قدرتند پرتوستان محسوب می‌شد اسپانیا موطن اصلی روکوکو شده بود و تاثیراتی که از وجود هشتصد سال خلافت اسلامی در این سرزمین ایجاد شده بود خود را در معماری قرن هجدهم به خوبی نمایان می‌کرد. جنگ‌های سی ساله در اروپا فراموش شد و ترک‌ها از اتریش خارج شدند و اروپا راه تعالی را می‌پیمود. در این زمان، معماران محلی جانشین معماران ایتالیایی شدند و نوعی روکوکوی ناحیه‌ای بسیار کامل برای ساخت کلیسا و کاخ بوجود آمد. روکوکو اساساً نوعی تزئینات بود که در بهترین حالت با نوعی معماری ترکیب می‌شد و از آن می‌شد برای اجزای داخلی، مبلمان و اشیاء ساخته شده استفاده کرد. روکوکو راه خود را از فرانسه به بریتانیا گشود. آزادی چشمگیر تزئینات و پیروی نکردن از تقارن مگر در مورد مواردی خاص وجه تمایز روکوکو از اصول معماری باستان است.

کلاسیسیزم جدید

در اواسط قرن هجدهم و همزمان با گسترش انقلاب صنعتی، در فرانسه و امریکا جمهوری خواهان خواستار طرد ویکتاتوری موروثی پادشاهان شدند و در انگلستان نیز حکومت سلطنتی تضعیف شد. فلاسفه‌ی اروپایی در پی تبیین "حقیقت"، فارغ از قراردادهای اجتماعی و صرفاً با توصل به خصوصیات طبیعی انسان بودند. احیاء گوتیک شروع شد و اروپا و امریکا به گونه‌ای با گذشته مرتب

شدند. در سال 1740 معماران در آکادمی فرانسه در روم طرح‌هایی ابداع کرد که بر پایه‌ی تصور آنان بر اساس یادمان‌های باستانی شهر روم بود. این نخستین نمونه در روند جدید رویکرد کلاسیک یا نئوکلاسیسیزم به شمار می‌رفت.

رهبران انقلابی در اواخر قرن هجده، برای آرزوهای خود از معماری جدیدی بهرمند شدند که مبتنی بر سبک یونان باستان و روم بود. انقلاب‌های سیاسی و بصری در فرانسه شدیدتر از سایر نقاط بود. طرح‌های جدید و ابداعی معماران فرانسوی شامل طرح‌هایی برای شهرها و بناهای یادمانی می‌شد و در واقع تئوری‌های سیاسی و آرمان‌های نمادین را بیان می‌کرد.

احیای رنسانس

تا اواسط قرن نوزدهم، انقلاب صنعتی در زادگاه خود، بریتانیا، تاثیرات مثبت و منفی زیادی گذاشت. تاثیر انقلاب فرانسه به اتریش، آلمان، سویس، بلژیک، و ایتالیا نیز سراست کرده بود. هنرمندان به بیان احساسات و اعتقادات خود توجه بیشتری کردند معماران از نظم و قاعده‌ی ساده‌ی بنای نئوکلاسیک دور شدند. طرفداران احیای گوتیک به مذهب پیوستند و مشارکت و پیوند محدود خود را با معماری کلاسیک جداً کنار گذاشتند. احیای رنسانس در کنار و مقابله معماران نئوکلاسیک که داشتند به کار خود ادامه می‌دادند، باعث حل و فصل شدن مسائل عصر جدید شد. آزادی بیشتر در ابداعات و نوآوری‌های، موجب ایجاد نقشه‌های پیچیده‌تر شد. ابهام موجود در ارتباط میان رنسانس نخستین و

معماری گوتیک، و تنوع موجود در هنرهای رنسانس، پس از التقاو سبک‌ها به طور آزاد در قرن نوزده، پدید آمد.

نهضت هنرها و صنایع دستی

انقلاب صنعتی قدرت و ثروت نخستین را برای بریتانیا به ارمغان آورد، اما مضراتی نیز داشت. در عین حال گوتیک احیاء شد، نه تنها به عنوان سبکی مسیحی و انگلیسی تلقی می‌شد، بلکه قرون وسطی از لحاظ اخلاقی به عنوان دوره‌ای آرمانی تلقی می‌شد.

نهضت هنرها و صنایع دستی پس از نوشه‌های راسکین و ویلیام موریس در دهه ۱۸۶۰ بوجود آمد. در این جنبش تاکید بر روی اصول اخلاقی بود. تزئینات مختصراً روی کارهای دستی ایجاد می‌شد که خریداران آگاه، با استیاق از آن استقبال می‌کردند.

معماران آن زمان حرکتی را برای دور شدن از گوتیک به سوی سبکی آزاد، انگلیسی و کلاسیک آغاز کرده بودند که به سرعت در ایالات متحده نیز تقلید شد و گسترش یافت.

تجدید حیات باروک و هنرهای زیبا

در سال ۱۸۷۱ ایتالیا و آلمان متحد شدند. امریکا از جنگ داخلی آسوده شد، و ژاپن در شرق خودنمایی کرد. به طور کلی هر یک از این امپراتوری‌ها در پی فعالیت تبلیغاتی خود بودند. تکوین و تثبیت هنر و ادبیات، آرمان‌های امپراتوری را توسعه داد و بر پیروزی‌های امپراتوری روم تکیه کرد. در

انگلستان و فرانسه معمارن مطابق آموزش‌های آکادمی روم عمل می‌کردند. در اواخر این قرن بعد از مدرسه‌ی معماری در پاریس، سبکی پدید آمد که هنرهای زیبا نامیده می‌شد. ساختمان کاخ کوچک ژیرو در نمایشگاه سال 1900 پاریس نمونه‌ای از این سبک است. در امریکا نیز سبک هنرهای زیبا مبتنی بر سنت باروک رواج یافت. مانند کتابخانه‌ی عمومی نیویورک در 1911 که به وسیله‌ی کریر و هستینگز ساخته شد. تجدید حیات گوتیک در نهضت هنرها و صنایع دستی در بریتانیا نیز چشمگیر بود. به طور کلی، ملی‌گرایی امپریالیستی یکی از عوامل موثر در پیدایش جنگ جهانی اول و پیدایش سوسیالیسم انقلابی جهانی بود. سبک عالی کلاسیک نو و سبک منطقی گوتیک احیاء شده، موجب ترد نهضت و جریان هنری انقلابی مدرن شد و به ایجاد یک جهان جدید سوسیالیستی انجامید.

بین دو جنگ

پس از جنگ جهانی اول در میان کشورهای پیروز، ایالات متحده، بریتانیا و فرانسه، دموکراسی‌های خود را حفظ کردند. فاشیسم شکست خورد و انقلاب کمونیستی روسیه موجب بی‌ثباتی‌هایی گردید. در روسیه و آلمان هنرمندان و معماران نوآور در زمینه‌ی نهضت مدرن کوشش کردند که به طور کلی از سنت‌ها دور شدند. اما حکومت‌های هر دو کشور روسیه و آلمان برای ابقاء خود به معماری سنتی تاکید داشتند. اشپیر، معمار زمان هیتلر بر اثر تاثیرات شینکل، معمار نئوکلاسیک پروسی، طرح‌هایی باشکوه برای عظمت بخشیدن به نازیسم آلمان طراحی کرد. در بریتانیا، معمارانی همچون لوتینس به ساختن نمونه‌هایی مشابه باروک پیش از جنگ مشغول شدند. در مجموع جو تازه‌ای از گرایش به

садگی پدیدار شد. سادگی این سبک از کلاسیک به نهضت مدرن امکان داد که مناسبات کمتر متضادی را با معماری کلاسیک در کشورهای اسکاندیناوی برقرار کند. اسپللوند، معمار سوئدی یکی از نمایندگان اصلی نوکلاسیک اروپایی شمالی بوده است.

آغازی نوین

پس از پایان جنگ جهانی دوم پیروان نهضت مدرن‌گرایی بر این باور بودند که برتری این نهضت چنان است که شایسته‌ی جهانی شدند دارد. البته بعد از 25 که تسلط کامل نهضت مدرن گذشته مقاصد اجتماعی آن به طور فزاینده‌ای مورد تردید واقع شد که حتی به مخالفت یا تنفر نیر انجامید. تاثیر نهضت مدرن در گسترده‌ترین شکل معماری کلاسیک نو- یعنی پست مدرن- باقی ماند. گرایش در این زمینه نه تنها نهضت معماری مدرن، بلکه بیشتر معماری قرن نوزدهم را در خلق و احیای مجدد یک سبک کامل تاریخی انکار کرده است. به تدریج عده‌ای از معماران به سنت کلاسیک بازگشت کردند، اما کماکان نهضت مدرن بر نهادی هنری و معماری مسلط بود.

بناهای کلاسیک

معبد

انواع مشخص بناهای کلاسیک، طی قرن‌های و از طریق مشارکت نسل‌های متوالی معماران، سیر تکاملی خود را پیموده‌اند. گاهی از انواع بناها به دلایل عملکرد و یا پیوستگی تاریخی آنها، با یک سری عناصر مشخص ساخته می‌شوند. از میان انواع بناهای کلاسیک، معبد بیشتر از سایر انواع بنا می‌تواند به صورت نمادین شناخته شود که الگویی مشخص دارد. بنای مادلن در پاریس که توسط پی‌یر وینو در ۱۸۰۷ طراحی گردید و هدف آن تجلیل عظمت ارتش ناپلئون بود، ظاهری شبیه یک معبد بزرگ رومی دارد. بنای یاد بود لینکلن در واشنگتن، یادمانی از یک قهرمانی ملی است که به نحو موفقیت‌آمیزی عملکرد مشابهی را با آنچه در معابد باستانی مشاهده می‌گردد برآورده می‌نماید.

باسیلیکا و معابد دور

عملکردهای تجاری و قانونی شهرهای رومی از طریق احداث تالارهای سرپوشیده‌ی بزرگ یا به اصطلاح باسیلیکاها تحقیق می‌یافت که معمولاً^۱ این بناها، یک دادگاه و یک تالار عمومی را در خود جای می‌دادند. ابعاد این تالارها متفاوت بودند اما عرض آنها به واسطه‌ی سازه‌های سقف آن زمان محدود بود. به طور کلی، باسیلیکا یکی از عمدت‌ترین دستاوردهای معماری تمدن روم باستان شده بود. پس از مسیحیت، معمارن، باسیلیکا را با تجمع دیگری برای امپراتوری دینی مسیحیت تکامل

بخشیدند. معابد مدور رومی نیز به معماری مسیحیت راه یافتند. نمونه‌های اولیه‌ی تعمیدگاه‌های مسیحی، مثل آنچه کنستانتین در ۴۳۰ بعد از میلاد مسیح در روم ساخت، اغلب دارای طرح مدور یا شبه مدور هستند. طراحان این بناها، با اقتباس از معماری معبد مدور، که در ارتباط با مرگ بود، وارد کردن نمادگرایی تعمید، به منزله‌ی رهایی از مرگ، در واقع یک شکل باستانی رومی را در سنت جدید معماری مسیحی حفظ کردند.

کلیساهای رنسانس و باروک

مسیحیان غربی، به نیایش در کلیساهای که شکل باسیلیکا را حفظ کرده بودند، ادامه دادند. و به دلیل کاربری مشترک مکان عبادت، نقشه‌ی باسیلیکا همچنان در طراحی کلیسا تبدیل به یک سنت راسخ شد. هنگامی که معمادن دوره‌ی رنسانس شروع به ایجاد تغییر در میراث گوتیک معماری کلیساها کردند، در ابتدا فقط نقشه‌ی باسیلیکایی کلیساهای قرون وسطای را منطقی‌تر ساختند و سپس جزئیات تزئینات آن را بسته به علاقه جدید خود با هدف هماهنگی و انطباق با معماری جهان باستان، تغییر دادند. تلاش در جهت تکامل شکل‌های هندسی مورد نظر، توجه معماران دوره‌ی رنسانس را به سمت بناهای مدور باستانی و نقشه‌های گنبدی شکل و متقطع یونانیان بیزانس معطوف کرد. بنای مادوناوه سن بیاجو در مونته پولچیانو متعلق به ۱۵۱۸ اثر آنتونیودی سانگالو از بزرگترین کلیساهایی بوده که در ایتالیا طراحی شده و دارای نقشه‌ای است که دوایر و تقاطع آن‌ها در داخل یک مربع استقرار می‌یابند. از چنین نقشه‌های ایده‌آل برای عبادتگاه‌هایی که جنبه‌ی یادواره‌ای داشتند یا دیگر

کلیساهای خصوصی استفاده می‌شد. در بناهای کلیسای سن پل در لندن، نقشه‌ی متقطع یونانی دوره‌ی رنسانس با شبستان سنتی و محل استقرار سرایندگان گُر کلیساهای گوتیک انگلستان، به راحتی در هم آمیخته شده است.

خانه‌های دوران باستان

در روزگاران باستان، خانه‌های شهری از طریق حیاط‌های محصور خود به دورن توجه داشتند. خانه‌ی یونانی ابتدائی، متشکل از یک اتاق مستطیل شکل با یک ایوان ورودی بود که توسط ستون‌هایی نگه داشته می‌شد. از قرن پنجم، خانه‌های یونانی در اطراف حیاط مرکزی ساخته می‌شد. از قرن اول قبل از میلاد مسیح، شیوه‌ی زندگی تجملی یونانی‌ها در جنوب ایتالیا، رواق در بنا را به رومی‌ها معرفی نمود. در این شیوه، حیاط مرکزی دارای ستون‌هایی است که یک باغ مرکزی و اتاق‌پذیرایی مخصوص به خود را داراست. رومی‌ها تمامی اوقات خود را در خانه‌های شهری خود نمی‌گذراندند، بلکه خانه‌هایی ویلایی و بیلاقی در کنار سواحل دریا داشتند که مدتی از سال را در انجامی گذراندند.

قصرها و ویلاهای رنسانس و باروک

معمولًاً نجباً اروپایی وسطی به دلایل امنیتی در بناهای دارای استحکامات نظامی زندگی می‌کردند. در اثنای قرن شانزدهم حیات سیاسی نسبتاً آرام، اغلب به نجباً اجازه می‌داد تا از قصرهای خود به مکان‌هایی با شرایط و مقتضیات راحت‌تر انتقال یابند. فضای نامحدود و عناصر معماری باروک، به معماری چون "لویی لوو" این اجازه را می‌داد که حجم‌های داخلی و ترکیب‌های پیکره‌سازانه خلق کنند که تاثیر عمیقی در برنامه‌ریزی معماری آینده به جا گذاشت. در ایتالیا، سنت‌های شهری در حال تداوم بود. با این حال، نجباً درست در وسط شهر عمارت‌های کلاه فرنگی داشتند که به درون توجه داشت. باغ مستقر در حیاط مرکزی بی‌پیرایه بودند و به وسیله‌ی نماهای باز احاطه می‌شدند. در نماها، سقف‌ها نقاشی می‌شد و با حجاری‌های ظریف از مجسمه‌های خدایان باستان تزئین می‌شد.

خانه‌های کوچک شهری

در شهرها، اغلب عرض بناها به واسطه‌ی ارزش گران زمین رو به خیابان، محدود بود. این امر طرح خانه‌ها را با محدودیت روبرو می‌ساخت، چون در مورد بسیاری روش‌نی روز تنها از جلو و عقب ساختمان تأمین می‌گردید و در نتیجه پله‌ها، راهروها و ورودی اصلی اتاق‌ها می‌باشد در گوشه‌ای دیگر از بنا استقرار یابند. در کشورهای بنلوكس (شامل بلژیک، هلند، و لوکزامبورگ) که دارای سنت طولانی خانه‌های کم عرض هستند، به دلیل ارزش تجاری جبهه ساختمان در مسیر خیابان‌ها و کانال‌های آبرو، مهندسان و معماران سعی می‌کنند خانه‌ها را به نحوی به سوی این مناطق سوق دهند.

خانه‌ها تنها به واسطه‌ی اندازه و میزان تزئینات داخلی و خارجی آن‌ها متمایز می‌شدند که برای اشراف ساخته شده‌اند یا صنعتگران و سایر طبقات اجتماع.

در قرن بیستم، مشکل طراحی خانه‌های کوچک شهری، بدلیل شیوع مالکیت وسایط نقلیه موتوری، اساساً تغییر کرده است. زیرا در حالی که معمولاً تنها یک جبهه‌ی ورودی از خیابان در دسترس نیست، باید ورود اتومبیل را با شرایط خانه انطباق داد.

خانه‌های کوچک بیلاقی

خانه‌های کوچک بیلاقی از لحاظ نوع هم می‌تواند در شهرها مستقر باشند، هم در حومه‌ی شهرها و همچنین در بیلاقات. اما به هر حال، علی‌رغم بسیاری شباهت‌های ظاهری، تفاوت‌های بسیار هم با هم داشتنند.

کاربردهای جدید، تفاسیر جدید

همانطور که زمان تغییر می‌کند، بناها نیز مجبور به تغییر هستند. امروزه، همانند گذشته، سنت کلاسیک به این منظور اقتباس شده و تحول یافته است که شرایط و مقتضیات لازم برای کاربردی‌هایی متفاوت با آنچه در قبل بوده فراهم آورده. ایستگاه راه آهن پنسیلوانیا در نیویورک به وسیله‌ی مک‌کیم، مید و وايت در ۱۹۰۴ برای قطارهای برقی که از مرکز تجاری پر ازدحام منهتن عبور می‌کردند، طراحی شد. عناصر اصلی همبستگی این بنای وسیع که میان تلاقی پیچیده‌ی مردم،

اتومبیل‌ها و قطارها در درون یک طرح کلاسیک منظم اداره‌ی امور را به عهده داشت، ملهم از بناهای حمام‌های رومی است، جدا از مساله دود ناشی از بخار قطارها، تغییر یافته است. در 1839 نیز در شهر دانشگاهی آکسفورد، ساختمانی برای موزه بنا گردید که کاملاً نیازهای متنوع کاربری یک موزه جدید در ترکیب با عناصر هنر یونان و رنسانس در هم آمیخته است تا بنای اصیل و زیبا خلق گردد. البته بناها و عمارت‌های گوناگونی به این ترتیب ساخته شده‌اند.

تکنولوژی‌های جدید

در سراسر تاریخ، روش‌های تازه ساخت و ساز، و تهییه مواد و مصالح ساختمانی جدید مرتباً ابداع شده است. معماران دوره‌ی کلاسیک این نوآوری‌ها را پذیرفتند و آنها را از طریق توسعه‌ی سنت معماری کلاسیک وارد کارهای خود کردند تا برای تکنولوژی‌های جدید نیز فضای مناسب را فراهم آورد. یونانی‌های دورن باستان، بناهای چوبی‌خود را به بناهای سنگی تغییر دادند و رومی‌ها قوس و آجر را جزء ضروریات معماری کلاسیک خود ساختند. در قرون نوزده و بیست، روند تغییرات عملاً شتاب گرفت و نوادری صنعتی دوشادوش رشد کاملاً پیچیده و جامعه پر ازدحام همراه شد. مواد و مصالح جدید به وفور در دسترس قرار گرفت و این امر طراحان را قادر به تولید انبوه نمود که این کار در قرون اولیه مستلزم هزینه‌ی گزافی بود.

معماری کلاسیک اجباری نداشته است که جدی، مقید یا انعطاف ناپذیر عمل کند. تجارب و تجمل‌گرایی گذشته تبدیل به زوائد دائمی سنت معماری شده‌اند. در عهد قدیم، ستون‌های منفرد اغلب به قصد تذکر و یادآوری، یا مناسک مذهبی و حفظ هدایای تقدیمی به خدایان، غنائم جنگی یا مجسمه‌ها برآفراشته می‌شدند. رومی‌ها در طرح مقابر خود از قوه‌ی تخیل بالایی برخوردار بودند. دروازه‌ها و ورودی‌های الهام گرفته از خانه‌های بزرگ قرن هفدهم به بعد، غالباً خانه‌های کوچک متعلق به مستخدمان را نیز در بر می‌گیرند. مواردی از این دست آنچنان زیاد است که حتی شامل ویرانه‌های تصنیعی کلاسیک نیز می‌شده است تا موجب تقویت جو رومانتیک یک باغ انگلیسی متعلق به قرن هجدهم گردید. در واقع برای فرصت‌های مناسبی که در خدمت عملکردهای متفاوت با طرح‌های کلاسیک ابتکاری قرار گیرند، محدودیتی وجود ندارد.

نظام‌ها (شیوه‌های ستون‌سازی)

نظام‌ها

نظام‌های ستون‌سازها، در تمام سبک‌های کلاسیک، نقش اساسی دارند. پنج نظام ستون‌سازی وجود داشته است که سه نظام اصلی آن عبارتند از دوریک یا دوریابی، ایونیک یا ایونیابی، و کورنتی یا قرنتی.

سرستون، ابتدای ترین راه تشخیص هر نظام است. نظام‌ها در اصل نظام تناسباتی هستند و نسبت‌های هر بخش در هر نظام متفاوت است. این محاسبه‌ی تناسبات بر حسب اجزاء و اضعاف اندازه‌ی قطر، "پیمون" نامیده می‌شود. مولفان قرن‌ها تناسبات و جزئیات آرمانی را انتشار می‌دادند. مولفانی چون آندره پلادیو، زمینه‌ی مفید و بنیادینی را برای طراحی کلاسیک پدید آوردند.

نظام دوریک: خاستگاه

نظام دوریک مبنای دیگر نظام‌های است هر چند منشاء و خاستگاه آن مشخص نیست. بسیاری از ویژگی‌های تزئینات سنگی نظام دوریک به روشنی از ساختارهای چوبی برگرفته شده است. در دوران باستان معبد دارای دیوارهای خشتی بوده و دو ستون چوبی تیرهای چوبی را نگه می‌داشته‌اند. ستون‌های چوبی با یک صفحه‌ی تخته‌ای یا سنگی به سرستون ختم می‌شوند اتصال آنها به هم با تیرهایی است که با تخته‌های کوتاه به هم کلاف شده‌اند، که به آنها "رگولا" می‌گویند.

